

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

JOSEF WLHA

**Josef Wlha, fotograf
i dokumentalista
zabytków Prahi**

JOSEF WLHA, FOTOGRAF I DOKUMENTALISTA ZABYTKÓW PRAGI

Wystawa eksponuje dorobek jednego z ważniejszych fotografów i dokumentalistów Monarchii Austro-Węgierskiej, Josefa Wlhy (1845–1918). Odbitki sygnowane nazwiskiem Wlha przechowywane są w wielu znanych zbiorach i kolekcjach. W Fototece Lanckorońskich Polskiej Akademii Umiejętności znajduje się jeden z większych zespołów zdjęć tego autora. Urodzony w miejscowości Schelleschowitz (dziś Šelešovice) na terenie Moraw fotograf-dokumentalista, związał swoją karierę zawodową z Wiedniem.

W zakresie zainteresowań fotograficznych Josefa Wlhy znajdowały się przede wszystkim obiekty architektoniczne i artystyczne: widoki zabytkowych budowli, reprodukcje dzieł sztuki oraz wytwory rzemiosła artystycznego. Inspiracji do zdjęć poszukiwał na terenie całych ówczesnych Austro-Węgier od Krakowa po Triest. Profesjonalne zaangażowanie fotografa w dokumentowanie zabytków Monarchii Austro-Węgierskiej – w tym zabytków Pragi – potwierdzają pełnione przez niego funkcje w zakresie ochrony dóbr kultury.

W roku 1887 Wlha został korespondentem Centralnej Komisji dla Ochrony Zabytków Sztuki

(*k.k. Central-Comission für Kunst und historische Denkmale*), natomiast od 1893 roku uzyskał status fotografa sztuk pięknych i korespondenta Komisji (*Photograph für bildende Künste und Correspondent der k.k. Central-Comission für Kunst und historische Denkmale*).

Josef Wlha to jeden z ważniejszych fotografów specjalizujących się w dokumentacji dzieł sztuki i zabytków, działający na przełomie XIX i XX wieku. Jego sposób fotografowania był ściśle dokumentarny, nastawiony na precyzyjne oddanie utrwalanych obiektów, z wyraźnym naciskiem na detal. Fotograf był rozpoznawalny w środowisku artystycznym i naukowym, a zespół jego zdjęć, znajdujący się w zasobie Fototeki Lanckorońskich Polskiej Akademii Umiejętności, liczy znacznie ponad 1 000 odbitek. Z tej liczby, 687 jest obecnie dostępnych w ramach domeny publicznej w *Katalogu zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności* – www.PAUart.pl

Projekt współorganizowany ze środków Polskiej Akademii Nauk
Autorzy wystawy: Ewa Skotniczna, Adam Korczyński
Kuratorzy wystawy: Marie Bahenská, Tomáš W. Pavlíček

MENU

- 1 Fotografia kraty kutej w drzwiach kamienicy na rynku Starego Miasta w Pradze
- 2 Synagoga Staronowa, najstarsza i wciąż czynna synagoga w Europie, znajdująca się w centrum dzielnicy Josefov, przy ul. Červeney w Pradze
- 3 Wnętrze Synagogi Staronowej, najstarszej i wciąż czynnej synagogi w Europie, znajdującej się w centrum dzielnicy Josefov
- 4 Synagoga Staronowa (1270), najstarsza i wciąż czynna synagoga w Europie, znajdująca się w centrum dzielnicy Josefov
- 5 Izba poselska, przylegająca do sali władysławowskiej w Starym Pałacu Królewskim na Zamku Praskim
- 6 Dokumentacja fotograficzna rzeźby przedstawiającej młodzieńca, starożytnego pasterza, będącej częścią bogato zdobionej Śpiewającej Fontanny z brązu
- 7 Nieistniejący już monumentalny portal, zwany „bramą niedźwiedzia” letniego Pałacu Slavatovský
- 8 Fotografia przedstawia ręcznie kutą kratę studni znajdującej się na placu Malé náměstí w Pradze
- 9 Fasada z loggią barokowego Pałacu Wallensteina (czes. Valdštejnský palác), powstałego w l. 1623–1630
- 10 Wnętrze Sala Terrena barokowego Pałacu Wallensteina z l. 1623–1630, znajdującego się w dzielnicy Malá Strana w Pradze
- 11 Widok wschodni budynku Klementinum, znajdującego się na Starym Mieście w Pradze. W XVI w. należał do kolegium jezuickiego
- 12 Fotografia studni zamkowej z kutą kratą żelazną, położonej w centralnej części II placu zamkowego na Hradczanach
- 13 Fotografia kraty kutej w drzwiach kamienicy na rynku Starego Miasta w Pradze
- 14 Pałac Martinicki na ul. Kanovnické w Pradze, powstały w l. 1550–1630 w wyniku rozbudowy i przebudowy kilku starszych domów gotyckich
- 15 Fotografia ukazuje detale dekoracyjne okucia drzwi Kościoła św. Mikołaja na Starym Mieście w Pradze
- 16 Dokumentacja fotograficzna rzeźby przedstawiającej młodzieńca, starożytnego pasterza, będącej częścią bogato zdobionej Śpiewającej Fontanny z brązu
- 17 Fotografia ukazuje bramę kutą żelazną przed głównym wejściem do kościoła św. Karola Boromejskiego
- 18 Dokumentacja fotograficzna kraty kutej okiennej w kompleksie budynków Klementinum na Starym Mieście w Pradze
- 19 Brama kuta w Kaplicy Włoskiej Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny – najstarszej części Klementinum w Pradze

(fot. Wlha, 524)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 245 × 190 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: Déposé. 524, Prag, Gitter am Altstädter Ring. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Fotografia kraty kutej w drzwiach kamienicy na rynku Starego Miasta w Pradze.

(fot. Wlha, Prag Synagoga)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 251 × 202 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: Prag Synagoga

Synagoga Staronowa, najstarsza i wciąż czynna synagoga w Europie, znajdująca się w centrum dzielnicy Josefov, przy ul. Červeney w Pradze.

(fot. Wlha, 571)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 240 × 186 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: 571, Prag, älteste israelitische Synagoge, Inneres, 12. Jahrh. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Wnętrze Synagogi Staronowej, najstarszej i wciąż czynnej synagogi w Europie, znajdującej się w centrum dzielnicy Josefov, przy ul. Červeney w Pradze. W środku pomieszczenia głównego widoczna bima, wewnątrz której znajduje się stół do wykładania i czytania Tory.

(fot. Wlha, 570)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 193 × 244 mm (tekturka 279 × 354 mm)

Inskrypcja na odbitce: 570, Prag, älteste israelitische Synagoge, 12. Jahrh.

Synagoga Staronowa (1270), najstarsza i wciąż czynna synagoga w Europie, znajdująca się w centrum dzielnicy Josefov, przy ul. Červeney w Pradze.

(fot. Wlha, 583)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 191 × 244 mm (tekturka 279 × 354 mm)

Inskrypcja na odbitce: Josef Wlha. Fotograf, Wien. 583 Prag, Alte Landtagsstube, Hofburg am Hradschin. Déposé.

Izba poselska, przylegająca do sali władysławowskiej w Starym Pałacu Królewskim na Zamku Praskim. Pierwotna siedziba Sejmu Królestwa Czeskiego (do 1848 roku). W sali znajduje się empora, a ściany zdobią portrety monarchów habsburskich i habsbursko – lotaryńskich.

(fot. Wlha, 643)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, 1885

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 242 × 182 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: 643, Prag, Der singende Brunnen im Hofgarten, Detail.

Dokumentacja fotograficzna rzeźby przedstawiającej młodzieńca, starożytnego pasterza, będącej częścią bogato zdobionej Śpiewającej Fontanny z brązu, powstałej w 1568 r. według projektu Francesco Terzio. Fontanna znajduje się przed Belwederem praskim – królewskim pawilonem letnim w Ogrodach Królewskich na terenie Zamku Praskiego. Pałac zbudował w XVI w. król i cesarz Ferdynand I dla swej żony Anny Jagiellonki.

(fot. Wlha, 623)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 241 × 193 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: 623, Prag,
Portal am Smichow. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

**Nieistniejący już monumentalny portal,
zwany „bramą niedźwiedzią” letniego Pałacu
Slavatovský (czes. Slavatovský letohrádek),
powstałego w l. 1673–1689, znajdującego się
w dzielnicy Smíchov w Pradze. Budynek
w 1814 r. został przekształcony w fabrykę,
a w 1899 r. całkowicie rozebrany.**

15. (fot. Wlha, 526)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 247 × 199 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: 526 Prag, Brunnengitter am kleinen Ring, Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Fotografia przedstawia ręcznie kutą kratę studni znajdującej się na placu Malé náměstí w Pradze, powstałą ok. 1560 r. W l. 1877–1878 studnia została przebudowana na podstawie projektu czeskiego architekta, mistrza neogotyku Josefa Mockera (1835–1899). Brzegi zdobione postaciami aniołów, kratę zwieńcza czeski lew.

(fot. Wlha, 590)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 195 × 241 mm (tekturka 279 × 354 mm)

Inskrypcja na odbitce: 590, Prag, Palais Waldstein, Loggia. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Fasada z loggią barokowego Pałacu Wallensteina (czes. Valdštejnský palác), powstałego w l. 1623–1630, znajdującego się w dzielnicy Malá Strana w Pradze. Przylegająca do Pałacu od strony ogrodów Sala Terrena tworzy trzy łuki arkadowe. Obecnie siedziba Senatu Republiki Czeskiej.

(fot. Wlha, 591)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 197 × 245 mm (tekturka 279 × 354 mm)

Inskrypcja na odbitce: Déposé. 591, Prag, Palais Waldstein. Loggia, Detail im Innern. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Wnętrze Sala Terrena barokowego Pałacu Wallensteina z l. 1623–1630, znajdującego się w dzielnicy Malá Strana w Pradze. Jej ściany zdobiły freski oraz stiuki autorstwa włoskiego architekta i malarza Domenico Pugliani (1589–1658) z motywami wojny trojańskiej, w XIX w. zostały przemalowane. Obecnie siedziba Senatu Republiki Czeskiej.

(fot. Wlha, 581)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 238 × 198 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: Déposé. 581, Prag, Clementinum, Vorderansicht. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Widok wschodni budynku Klementinum, znajdującego się na Starym Mieście w Pradze. W XVI w. należał do kolegium jezuickiego. Obecnie siedziba Biblioteki Narodowej Republiki Czeskiej.

(fot. Wlha, 527)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80 XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 236 × 185 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: Déposé. 527, Prag, Brunnengitter Hofburg, Hradschin. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Fotografia studni zamkowej z kutą kratą żelazną, położonej w centralnej części II placu zamkowego na Hradczanach.

(fot. Wlha, 626)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 247 × 198 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: Déposé. 626, Prag, Portal am Hause zum Hopfenstock. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Strzelisty portal z 1710 r. autorstwa Jana i Ferdynanda Brokoffów, na budynku przy ul. Hopfenštoková (obecnie Navrátilova 2) w centrum Pragi. Pierwotnie należał do miejskiego urzędnika sanitarnego Josefa Hopfenštoka. W 1892 r. powstała w nim przychodnia dentystyczna, należąca do kliniki medycznej. W l. 30. XX w. budynek przebudowano z zachowaniem oryginalnego portalu.

(fot. Wlha, 580)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 198 × 242 mm (tekturka 279 × 354 mm)

Inskrypcja na odbitce: 580, Prag, Slavatahaus am Hradschin.

Pałac Martinicki na ul. Kanovnické w Pradze, powstały w l. 1550–1630 w wyniku rozbudowy i przebudowy kilku starszych domów gotyckich. Fasada budynku wychodzi na Plac Hradczański. Budynek należał do Jaroslava Bořity z Martinic (1582–1649) który wraz z m.in. Vilémem Slavatą z Chlumu (1572–1652), padł ofiarą drugiej defenestracji praskiej (23 V 1618).

(fot. Wlha, 554)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 197 × 237 mm (tekturka 279 × 354 mm)

Inskrypcja na odbitce: Déposé. 554, Prag, Beschläge an der Nikolauskirche. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Fotografia ukazuje detale dekoracyjne okucia drzwi Kościoła św. Mikołaja na Starym Mieście w Pradze.

(fot. Wlha, 644)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, 1885

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 242 × 182 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: 644, Prag, Der singende Brunnen im Hofgarten, Detail.

Dokumentacja fotograficzna rzeźby przedstawiającej młodzieńca, starożytnego pasterza, będącej częścią bogato zdobionej Śpiewającej Fontanny z brązu, powstałej w 1568 r. według projektu Francesco Terzio. Fontanna znajduje się przed Belwederem praskim – królewskim pawilonem letnim w Ogrodach Królewskich na terenie Zamku Praskiego. Pałac zbudował w XVI w. król i cesarz Ferdynand I dla swej żony Anny Jagiellonki.

(fot. Wlha, 530)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 244 × 200 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: Déposé. 530, Prag, Gitter nächst der böhmischen Technik. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Fotografia ukazuje bramę kutą żelazną przed głównym wejściem do kościoła św. Karola Boromejskiego, który od 1869 roku należał Politechnice Czeskiej (obecnie cerkiew świętych Cyryla i Metodego przy ul. Resslovej w Pradze).

(fot. Wlha, 528)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 248 × 198 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: Déposé. 528. Prag, Gitter im Clementinum. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Dokumentacja fotograficzna kraty kutej okiennej w kompleksie budynków Klementinum na Starym Mieście w Pradze. Obecnie siedziba Biblioteki Narodowej Republiki Czeskiej.

(fot. Wlha, 542)

Fotograf: Josef Wlha (1845–1918)

Praga, l. 80. XIX w.

Fototeka Lanckorońskich PAU

Na wystawie eksponowana reprodukcja fotografii; oryginał: odbitka albuminowa, papier, 246 × 201 mm (tekturka 354 × 279 mm)

Inskrypcja na odbitce: Déposé. 542, Prag, Gitter an der italienischen Capelle. Josef Wlha. Fotograf, Wien.

Brama kuta w Kaplicy Włoskiej Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny – najstarszej części Klementinum w Pradze. Autorem, powstałego w 1714 r. portyku wejściowego wraz z bramą, znajdującego się przy ul. Karlovej, jest barokowy architekt czeski František Maxmilián Kaňka (1674–1766).